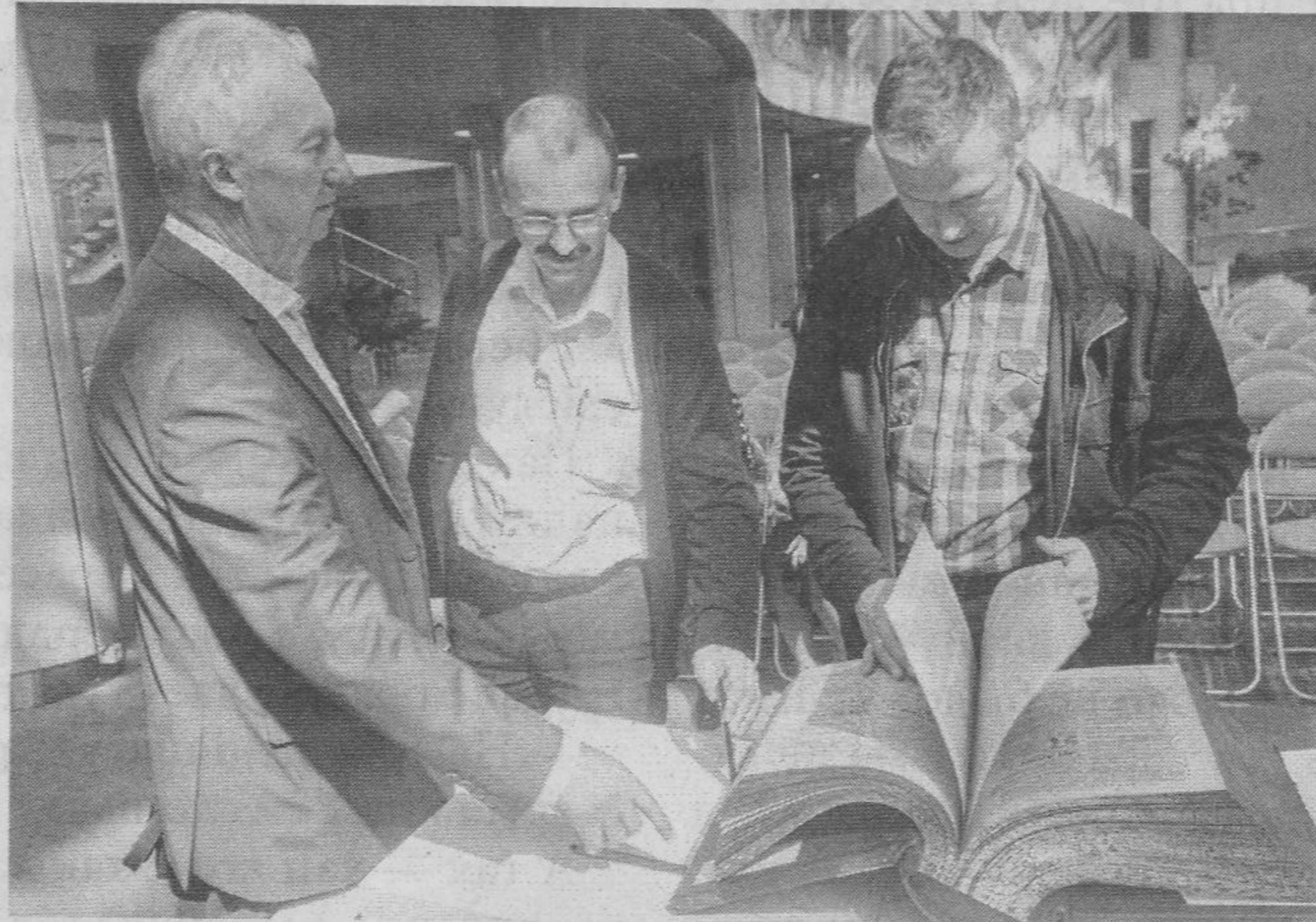

Узнагарода ў спадчыну

Увага грамадскасці да адной з самых незвычайных і таямнічых друкаваных кніг Беларусі XVI ст. — Берасцейскай Бібліі не змяншаецца. За значны ўклад у развіццё нацыянальнага кнігавыдання і падрыхтоўку факсімільнага выдання Брэсцкай Бібліі Ганаровымі граматамі Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь узнагароджаны намеснік генеральнага дырэктара — дырэктар па навуковай рабоце і выдавецкай дзейнасці Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Аляксандр Суша і загадчык сектара выдавецкага аддзела НББ Дзяніс Макарэвіч. Ганаровай граматы таксама ўдастоена арт-дырэктар Выдавецкага дома «Сегмент» ААТ «Колорград» Кіра Сліжыкава, якая брала непасрэдны ўдзел у афармленні факсіміле Брэсцкай Бібліі.

Нагадаем, што ў нацыянальным конкурсе «Мастацтва кнігі», вынікі якога падводзіліся падчас XXVII Мінскай міжнароднай кніжнай выстаўкі-кірмашу, факсіміле Берасцейскай Бібліі адзначана ў намінацыі «За ўклад у захаванне духоўнай спадчыны».

Берасцейская Біблія ўспрымаецца сёння як адзін з сімвалаў культуры Бярэсця, помнік эпохі Адраджэння, Рэфармацыі, адзін з самых знакамітых кніжных рарытэтаў беларускай зямлі: самая вялікая, самая дарагая, самая прыгожая, самая загадкавая. Адным словам, з'ява адметная. Але абставіны складваліся так, што ў свой час гэтая кніга з Беларусі прапала. Яшчэ 50 гадоў таму ў нашай краіне не было ніводнага асобніка. Фактычна ўсе разышліся: былі знішчаны, вывезены, трапілі ў далёкія ад дзяржаўных збораў калекцыі. І пра Берасцейскую Біблію перасталі нават казаць.

Дакрануца да таямных старонак Берасцейскай Бібліі.

— Апошні асобнік, які знаходзіўся на Беларусі, аўтэнтычны, свой, быў знішчаны ці страчаны ў час Другой сусветнай вайны, — гаворыць Алесь Суша. — Гэта быў асобнік з Койданаўскага збору, які ў Беларускі дзяржаўны музей трапіў яшчэ перад вайной. На вялікі жаль, яго не стала. Прынамсі, у дзяржаўных калекцыях. Ды беларуская кніжная спадчына вяртаецца. Гэта адбываецца з арыгінальнымі выданнямі. Нацыянальную культурную спадчыну мацуюць выданні Казіміра Семяновіча, Статут ВКЛ і многія іншыя каштоўныя асобнікі. У гэтым шэрагу і Берасцейская Біблія. Калі зусім нядаўна не

было ніводнай кнігі, то сёння дакладна ведаю не менш чым пяць асобнікаў, якія мне даводзілася браць у рукі, працаваць з ім. Спачатку адзін экзэмпляр з'явіўся ў акадэмічнай бібліятэцы: у 1975 годзе на юбілей кніжніцы падарылі калегі з Літвы.

У 2014 годзе дзякуючы намаганням намесніка дырэктара Брэсцкай абласной бібліятэкі па навуковай рабоце Алы Мяснянкінай фрагмент Берасцейскай Бібліі займела Брэсцкая абласная бібліятэка імя М. Горкага. Гэта стала падзеяй выключнай важнасці. Як і тое, што на святкаванні 1000-годдзя Брэста — горада з найбагацейшай гісторыяй і культурай — асобнік Берасцейскай Бібліі брастаўчанам падарыў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

«Берасцейская Біблія не можа быць названа сёння самай рэдкай кнігай Беларусі, — адзначае Алесь Суша. — Яна ёсць у многіх бібліятэках свету. Нашы калегі з Польшчы пачалі працу па выяўленні і ўліку асобнікаў. Некалькі выявілі ў дзяржаўных зборах — у акадэмічнай бібліятэцы Латвійскага ўніверсітэта. Сёння колькасць асобнікаў дайшла да 130. Няма больш ні адной беларускай кнігі XVI стагоддзя, захаванай у такой колькасці!»

Берасцейская Біблія — адзін з найлепшых прыкладаў паліграфічнай кніжнай культуры Беларусі, мяркуе Алесь Суша. Нацыянальная бібліятэка Беларусі дэманстравала асобнік на 71-м Франкфурцкім кірмашы — самым вялікім кніжным форуме свету.

Берасцейская Біблія пабачыла свет у 1563 годзе, але яна і сёння ў цэнтры ўвагі.

Наталля СВЯТЛОВА, фота аўтара